

із своєї любові до рідного краю непохитну віру в кращі прийдешні часи, як для науки, вищої школи, так і всього суспільства. Про його життєвий і творчий шлях гарно і детально розповідають з півдесятька праць біографічного характеру, підготовлені і опубліковані його друзями, товаришами, колегами до різних подій. Однак узагальнений у них матеріал не встигає за потужною ходою вченого, його сміливими широкими планами, діяльністю у освітній, науковій і громадській сферах. Тож на часі взятися за ґрунтовне дослідження про ювіляра, який знаходиться у розквіті творчих сил.

15 травня 2013 р. відбулося урочисте велелюдне засідання вченої ради історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, на якому керівництво міста, вишу, факультету, завідувачі кафедр, представники студентського самоврядування, колеги та друзі вшанували славного сина України – Анатолія Григоровича Філінюка з ювілеєм, побажали йому подальшої щасливої і світлої долі, багатой на здобутки, талановитих і вдячних учнів, щедрої на наукові та освітні ужинки, сповненої добра, краси, сили, здоров'я і обов'язково нового заслуженого визнання за нинішні і майбутні трудові звитяги.

Резюме

В статтю розповідається про етапи життя, діяльність на фоні освіти та науки завідувача кафедрою історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка А.Г.Філінюка.

Ключеві слова: А.Г.Філінюк, Хмельницька область, наука, проректор, завідувач кафедрою, історія Правобережної України.

Одержано 20 травня 2013 року

УДК 929:070.4-057.114БУДЗЕЙ

О.Б.Комарніцький

Красзнавець Олег Будзей (до 60-річчя від дня народження)

2005 року література про Кам'янець-Подільський збагатилася виданою у Львові у державному спеціалізованому видавництві “Світ” науково-популярною книгою Олега Будзея “Вулицями Кам'янця-Подільського”. Її презентація відбулася 14 травня 2005 року під час проведення Другої міжнародної науково-практичної конференції “Кам'янець-Подільський у контексті європейських культурних зв'язків: історія і сучасність”. Вихід цієї книги засвідчив, що

велика родина подільських краєзнавців поповнилася ще однією творчою особистістю.

Олег Васильович Будзей народився 14 січня 1953 року в Кам'янці-Подільському. Замешкав він у приміському селі Підзамче, яке невдовзі ухвалою Хмельницького облвиконкому від 30 березня 1957 року було включено в смугу міста Кам'янця-Подільського.

Батько Олега – Василь Павлович Будзей – був родом із села Пукляки нинішнього Чемеровецького району. Прізвище рідкісне і, як засвідчують дані електронної бази “*Вся Україна – жителі*”, в якій із 47 носіїв прізвища “*Будзей*” 11 мешкають у Пукляках, саме Пукляки, що лежать на лівому березі Збруча, є, очевидно, історичною батьківщиною Будзейів. Прізвище, можливо, походить від українського діалектного слова “*будз*” зі значенням “*свіжий овечий сир; висушений сир; прокисле молоко, з якого роблять бринзу*” (схожі прізвища — *Бринзей, Бриндзей*).

Мати Олега – Аліса Михайлівна Олійник – народилася у Цвіклівцях Кам'янець-Подільського району, де вчителювала в молодших класах її мати – Агафія Євдокимівна Баланюк, уродженка знаменитого села Ісаківці, в якому півень колись співав на три держави, а нині співає на три області. До речі, в праці Юхима Сіцинського “*Исторические сведения о приходах и церквах Подольской епархии. Каменецкий уезд*”, що побачила світ 1895 року у сьомому випуску “*Трудов Подольского епархиального историко-статистического комитета*”, в невеликій замітці про Ісаківці згадано прадіда Олега Будзея – селянина Євдокима Баланюка як власника 1 десятини 1551 сажня землі на правах приватного володіння. Батько Аліси Олійник – Михайло Пилипович Олійник (дід Олега Будзея) – був родом із села Фурманівка нинішнього Кам'янець-Подільського району. Він викладав у школі математику та німецьку мову, яку засвоїв, перебуваючи під час Першої світової війни в австрійському полоні. 1930 року Михайло Пилипович був заарештований, звинувачений в антирадянській агітації і висланий на три роки в Північний край.

Після Другої світової війни три рідні сестри Юлія, Катерина та Агафія Баланюк придбали земельну ділянку на Підзамчі на нинішній вулиці Кіргізова. Так сформувалося три сусідні садиби, де нині 5-річна внучка Олега Будзея – Олена Чернописька – є представницею вже п'ятого покоління в цьому куточку Підзамча. До речі, на вулиці Кіргізова, що раніше називалася Татарською, пройшли останні роки видатного подільського дослідника Юхима Сіцинського, насильно виселеного сюди з власного будинку на Новому плані.

Сталося так, що батько Олега Будзея невдовзі після народження сина захворів на туберкульоз. І хоч потім він вилікувався, але сім'я розпалася. Мати Олега Будзея, яка вчителювала в Панівцях, там уже 1954 року вийшла заміж удруге. Олег же весь час мешкав на Підзамчі у бабусі Агафії Євдокимівни Баланюк (1896–1976) та дідуся Михайла Пилиповича Олійника (1890–1960).

За сімейною легендою, Олег до трьох років не говорив, оскільки одного разу з вимовлених ним неправильно слів посміялися, тож він мовчав доти,

доки не навчився говорити більш-менш правильно. За іншою сімейною легендою, змалечку любив книгу, міг тривалий час із задоволенням гортати товстезний словник без жодної картинки. Навчився читати в п'ять років. За рік до школи під керівництвом бабусі, яка була вчителькою-пенсіонеркою, пройшов удома повний курс першого класу, тож 1 вересня 1960 року пішов до школи (а це була початкова школа № 11 на Підзамчі) цілком підготовленим. Перші чотири роки навчався на відмінно, по закінченню кожного навчального року нагороджувався похвальною грамотою та книгою (серед них “У країні сонячних зайчиків” Всеволода Нестайка, “Лахтак” Миколи Трублаїні).

З п'ятого класу продовжив навчання в середній школі №1, що в Старому місті. Спочатку, під впливом учителя Олександра Тимофійовича Ткачова, захоплювався географією, особливо його цікавили атласи. У восьмому класі всерйоз захопився хімією, став одним із переможців міської олімпіади з хімії, брав участь в обласній олімпіаді. Особливо цікавився періодичною системою хімічних елементів, читав додаткову літературу на цю тему. Разом із Євгеном Березовським і Олександром Новаківським був одним із трьох у класі, хто успішно розв'язував математичні задачі, в дев'ятому класі був учасником обласної олімпіади з математики.

Багато читав книг. Зокрема, повністю прочитав п'ятитомне зібрання творів Льва Кассіля, восьмитомник фантаста Олександра Беляєва. Писав вірші, навіть інколи шкільні твори здавав у віршованій формі. Так, твір на тему “Есть у революції начало, нет у революции конца” оформив у вигляді невеличкої поеми на 20 строф. На уроці німецької мови вірш про спалене в'єтнамське село Сонгмі переклав українською мовою теж у вигляді вірша. У школі був великим знавцем спорту, регулярно читав “Советский спорт”, “Спортивную газету”, тижневик “Футбол – Хоккей”, журнали “Старт”, “Физкультура и спорт”, “Лёгкая атлетика”, “Спортивные игры” та ін. Щодо безпосереднього заняття спортом, то віддавав перевагу бігові та стрибкам у висоту та довжину. У дев'ятому класі став чемпіоном класу з російських шашок, цікавився також стоклітковими шашками.

Захоплювався криптографією, зокрема придумав декілька власних оригінальних шифрів. Коли в дев'ятому класі однокласниця попросила розшифрувати записку одного її знайомого, зумів це зробити, чим дуже здивував автора записки, який вважав, що придумав надзвичайно надійний шифр.

Найбільше в школі Олег Будзей не любив історію. Вона йому видавалася хаотичним нагромадженням випадкових фактів, в якому сам чорт ногу зламає. Хоча в підсумку в атестаті за середню школу мав з історії “п'ятірку”. Узагалі, в атестаті Будзея було три “четвірки”: з української мови та літератури, а також із російської мови. Тож закінчив школу без золотої медалі, але з Похвальною грамотою за особливі успіхи у вивченні точних наук – математики та фізики.

Після школи подав документи для вступу на фізико-математичний факультет Кам'янець-Подільського педагогічного інституту на спеціальність “математика” (коштів, щоб їхати навчатися в інше місто, не було). І на місяць

засів за підготовку до вступних іспитів із математики. Для цього придбав посібник, який готував до вступу на мехмат Московського університету й ретельно його проштудював. Тож перший вступний письмовий іспит з математики виявився геть нецікавим, Будзей швиденько впорався зі своїм варіантом, допоміг сусідці та першим здав письмову роботу, за яку невдовзі отримав “п’ятірку”. На наступному іспиті – усному з математики – екзаменатор Андрій Томусяк не особливо став вслухатися у відповідь Олега Будзея, а запропонував йому додаткове завдання справді на рівні завдань для вступу до Московського університету. Коли той успішно з ним впорався, то тільки поцікався, як абітурієнт почуває себе щодо написання майбутнього твору. Але перед твором був ще усний іспит з фізики, який Будзей теж склав на п’ятірку. А до написання твору підійшов прагматично: відкинув вільну тему та тему з дореволюційної літератури, а прицільно вів підготовку на тему з літератури радянського періоду. Під час останнього іспиту контроль екзаменаторів було послаблено, тож більшість списували твори з наперед заготовлених шпаргалок. Будзей же писав твір самостійно, спочатку на чернетці, а коли побачив, що не встигає, переписав уже написане начисто та завершив твір про образи комуністів у трилогії Олеса Гончара “Прапорonoсці” одразу в чистовику. Тож з 1 вересня 1970 року Олег Будзей став студентом педінституту.

Навчався Будзей в основному на “добре” й “відмінно”, хоча бувало всяке. Так, на сесії за другий семестр першого курсу він отримав двічі “відмінно”, але ще двічі – тільки “задовільно” (з історії КПРС і аналітичної геометрії). Улітку після першого курсу з великим запізненням приїхав у спортивний табір у Голоскові. Щоб поставити залік, викладач фізкультури Анатолій Іотко жартома попросив Будзея довести, що $2 \times 2 = 5$. Представлене доведення задовольнило Анатолія Павловича, тож “зараховано” з фізвиховання було Будзеєві забезпечено. На третьому курсі на обох сесіях мав “відмінно” з усіх предметів. На четвертому курсі мав, з одного боку, “хвоста” з креслення, але, з другого боку, успішно виступив у Вінниці на зональній студентській олімпіаді з математики, тож брав участь у республіканському етапі цієї олімпіади в Києві (офіційна її назва – “Студент і науковий прогрес”).

Під керівництвом кандидата фізико-математичних наук Василя Годича Олег Будзей займався науковою роботою, здобув нетривіальні результати в спектральному аналізі антилінійних операторів (на думку кандидата фізико-математичних наук Андрія Томусяка, дві доведені Будзеєм теореми про зв’язки лінійних і антилінійних операторів могли стати частиною майбутньої кандидатської дисертації). Проте після закінчення інституту місяця в аспірантурі не знайшлося, тож 1974 року Олег Будзей став учителем математики восьмирічної школи в селі Подолани Старосинявського району. Але вже 1975 року його запрошують на роботу в педінститут – вести практичні заняття з низки математичних предметів. Проте через позицію парторга інституту, який вбачав Будзея політично неблагонадійним, Міністерство освіти не дало погодження

на роботу Олега Васильовича асистентом у педінституті. Тож він восени 1975 року став погодинником: зранку вів практичні заняття з аналітичної геометрії на першому курсі педінституту (серед його студентів були майбутні кандидати фізико-математичних наук Віктор Паньков, Віктор Сорич, Ніна Сорич (тоді ще Корніюк), майбутній видавець Дмитро Зволейко), удень читав лекції з геометрії та наукових основ шкільного курсу математики для вчителів, а ввечері вів практичні заняття з вищої математики на Кам'янець-Подільському загальнотехнічному факультеті Хмельницького технологічного інституту побутового обслуговування (тут серед його студентів були колишні учні з паралельного класу середньої школи №1).

Оскільки закріпитися в інституті не вдалося, Олег Будзей перейшов на роботу у восьмирічну школу в селі Боришківці під Кам'янцем-Подільським. Тут пропрацював до 1980 року. Крім математики, доводилося викладати ще креслення, а через брак учителів – також географію, а одного року навіть російську мову та літературу в четвертому класі. На цей період припадає захоплення Будзея шахами, активне вивчення теорії цієї стародавньої гри. Олег Васильович двічі брав участь у чемпіонаті міста з шахів, грав на другій дошці за збірну учителів Кам'янець-Подільського району на обласних змаганнях у Хмельницькому. В Боришковецькій школі в Олега Будзея з'явився талановитий учень Володимир Пурдяк, який після закінчення школи, коли навчався в будівельному технікумі, змів стати одним із найсильніших шахістів Кам'яця-Подільського, а на всеукраїнських юнацьких змаганнях зі шахів, граючи на першій дошці за збірну Хмельницької області, зіграв уніцію з Василем Іванчуком (нині одним із найсильніших шахістів світу). На жаль, під час служби в армії Пурдяк загинув.

У 1980–1982 роках Олег Будзей працював у восьмирічній школі села Думенки Хмельницького району Вінницької області. Викладав математику, креслення, постійно організовував шкільні вечори. Брав участь у роботі літературної студії при газеті “Червоний прапор”, що видавалася в Хмільнику, регулярно друкував вірші в цій газеті. Одного разу, коли “Червоному прапору” потрібен був кореспондент, йшла розмова про перехід Олега Васильовича на роботу в редакцію газети.

1982 року Олег Будзей повернувся в Кам'янець-Подільський і з 13 вересня став працювати програмістом у проектно-конструкторському бюро автоматизованих систем управління (ПКБ АСУ). Невдовзі став старшим програмістом, а згодом завідувачем бюро системного математичного забезпечення. Спочатку освоїв мову високого рівня ПЛ/1, а потім і мову, на якій пишуться складні системні програми, – асемблер. Брав участь у розробці програмного забезпечення АСУ кабельного заводу, соціального паспорту підприємства, системного журналу для ведення обліку роботи обчислювальних центрів, робочого місця для відділу кадрів. Найголовнішим досягненням Будзея стала розробка під його керівництвом системи запитів для бази даних каталогового методу доступу. Для впровадження розробок їздив у відрядження у Запоріжжя,

Харків, Ужгород, Москву, підмосковне Хотьково, Могилієво, Тирасполь. Був редактором стінної газети, активним учасником, сценаристом гуморин, які проходилися в ПКБ АСУ, ювілейного вечора до 5-річчя організації. Паралельно брав участь у роботі літературної студії “Розмай” при газеті “Прапор Жовтня”, друкував у цьому часописі вірші, гуморески, статті з життя ПКБ АСУ.

З перебудовою Олег Будзей активно включився в громадську роботу. В ПКБ АСУ очолив первинні організації Товариства української мови, Народного руху України. 1990 року був делегатом Всеукраїнської конференції Товариства української мови, II зборів Народного руху України, що проходили в Києві. Деякий час очолював Кам’янець-Подільську міськрайонну організацію Руху. Очолював також міськрайонне літературне об’єднання. На початку 1990 року колектив ПКБ АСУ висунув директора підприємства Василя Ширка та Олега Будзея кандидатами в депутати міської ради. У березні обох було обрано депутатами. Така активна діяльність урешті призвела до того, що коли було створено газету міської ради “Кам’янець-Подільський вісник”, то Олег Будзей з 1 грудня 1990 року перейшов на роботу кореспондентом у редакцію новоствореного видання. Він став першим у місті, хто подавав живі, незаформалізовані матеріали про роботу сесій міської та районної рад, пленумів міськкому Компартії України. Велику роль у становленні Будзея як журналіста зіграв перший редактор “Кам’янець-Подільського вісника” Іван Покотило.

У квітні 1992 року з ініціативи нового редактора “Вісника” Віталія Бабляка Олег Будзей став відповідальним секретарем газети. Внаслідок гострого конфлікту колективу редакції з керівництвом міської ради виникла ідея про зашнування приватної газети “Подільнин”. Олег Будзей став одним із семи її співзасновників і з 4 грудня 1992 року перейшов на роботу в редакцію нової газети, де став заступником головного редактора та водночас літературним редактором. Наприкінці 1994 року Будзей виграв конкурс на вакантну посаду редактора “Кам’янець-Подільського вісника”. Спочатку виконував обов’язки редактора, а 25 січня 1995 року сесія міськради затвердила його на цій посаді. За рік зумів значно підвищити тираж газети, тож 20 січня 1996 року він сягнув рекордних 11860 примірників (ні до того, ні після того такого тиражу “Вісник” не мав). Проте міська рада, міськвиконком, заклопотані низкою міських проблем, не зуміли вчасно підставити плече газеті – і її тираж поступово став знижуватися. Зате вдалося, завдяки енергії та ініціативності запрошених на роботу заступника редактора Миколи Гординчука та завідувача відділу міського життя Валер’яна Баньковського, двічі виграти гранти від Міжнародного фонду “Євразія”, за кошти якого 1998 року було обладнано в редакції сучасний комп’ютерний центр. Водночас двоє співробітників редакції пройшли закордонне журналістське стажування: Микола Гординчук у США, а Валер’ян Баньковський у Голландії.

Зміна міського голови невдовзі призвела до зміни керівництва газети міськради. Зроблено це було в хитрий спосіб: не знімаючи з посади редактора газети, міськрада запровадила в редакції нову посаду – головного редактора,

конкурс на заміщення якої чинному редактору виграти не вдалося. Новий головний редактор ввів посаду заступника головного редактора, тож деякий час редакція “Кам’янець-Подільського вісника” мала незвичну структуру: головний редактор Петро Поліщук, заступник головного редактора Віктор Єрменчук, редактор (з невідомо якими функціями) Олег Будзей і заступник редактора Микола Гординчук. Звісно, така структура довго не могла втриматися – і в січні 1999 року Олег Будзей був звільнений з роботи (оскільки він не погодився піти “за власним бажанням”, було підшукано відповідну статтю). Так Будзей на деякий час став безробітним, перебивався підробітком на посадах літературного редактора в “Художньо-виробничих майстернях імені Володимира Гагенмейстера”, очолюваних Мирославом Мошаком, та в редакції газети “Фортеця”, очолюваної Ольгою Жмудовською (свого часу Олег Будзей узяв її на роботу в “Подільянин” – первісно для набору текстів на комп’ютері).

Ще працюючи редактором “Кам’янець-Подільського вісника”, Олег Будзей став збирати та заносити в комп’ютер дані про людей, пов’язаних із містом Кам’янцем-Подільським і Кам’янець-Подільським районом, а також для кожного дня – від 1 січня до 31 грудня – події, що цього дня відбувалися в місті та районі. При одній із розмов із видавцем Мирославом Мошаком виникла ідея про випуск на основі цих даних серії книжечок. Тож 2001 року з’явилися послідовно, укладені Олегом Будзеєм, “Кам’янець у червні”, “Кам’янець у липні”, “Кам’янець у серпні” та “Кам’янець у вересні” – кожна накладом у 500 примірників. Мали вони відповідно 24, 32, 36 і 20 сторінок. Далі через фінансові проблеми на брак належного менеджменту проект припинився.

24 жовтня 2001 року на запрошення Віталія Бабяка Олег Будзей повернувся на роботу в “Подільянин” – на посаду редактора відділу пропаганди історії та культури Кам’янеччини. З цього часу починаються постійні публікації Будзея краєзнавчого характеру на шпальтах “Подільянина”. В січні 2003 року в газеті була запроваджена рубрика “Ім’я на мапі міста”, яку упродовж кількох років вів Олег Будзей. На основі цих публікацій, творчо опрацьованих, десь доповнених, а десь (особливо, що стосувалося Нового плану) значно скорочених, Будзей і вибудував 272-сторінкову книгу “Вулицями Кам’янця-Подільського”, видану 2005 року накладом 3000 примірників. А ініціатором видання такої книги став львівський художник Сергій Іванов, який народився і виріс у Кам’янці-Подільському.

У Олега Будзея поступово склалися гарні контакти з історичним факультетом національного університету, його провідними ученими. На шпальтах “Подільянина” було опубліковано інтерв’ю Будзея з докторами історичних наук Валерієм Степанковим, Львом Баженовим, Стефанією Баженовою, Анатолієм Філіпником, кандидатами історичних наук Миколою Петровим, Віктором Савчуком. А 22 квітня 2009 року Олег Васильович став членом Національної спілки краєзнавців України, бере активну участь у роботі міської організації НСКУ, був обраний членом її правління.

На початку 2012 року Олег Будзей недовго співпрацював з новою газетою “Кам’янецький часопис Ключ” – був її співзасновником, заступником головного редактора, придумав ключову частину назви нового часопису. Проте творчі розбіжності в колективі призвели до того, що з 12 березня 2012 року Олег Будзей повернувся на роботу в редакцію “Подільщина”. Наприкінці 2012 року він узяв активну участь як упорядник, автор статей при підготовці збірника “Ми пишемо історію”, присвяченого 20-річчю “Подільщина”.

14 січня 2013 року Олегові Будзею виповнилося 60 років. З нагоди ювілею “Подільщина” подав велике інтерв’ю “А Будзей на дембель не збирається!”. Нові публікації Будзея на історичну тематику, огляди новинок кам’янецького книжкового ринку під рубрикою “Видано в Кам’янці” і надалі щонайменше з’являються на шпальтах “Подільщина”.

Олега Будзея нагороджено відзнакою міського голови “За заслуги перед міською громадою” (2008). Статтю про нього вміщено у матеріалах до енциклопедичного словника “Українська журналістика в іменах” (Львів, 2007). Вірші Будзея видано окремою збіркою “З архіву душі” (1999), включено до міських антологій “Грані тисячоліть на струнах слова” (2006), “Поема, різьблена з граніту і сердець” (2009) та всеукраїнської антології паліндромії “У сузір’ї Рака” (2011).

Олег Будзей – автор багатьох статей про Кам’янець і людей, пов’язаних із ним, в українській Вікіпедії, є одним з адміністраторів цієї мережевої енциклопедії, ділився досвідом роботи у Вікіпедії на сторінках “Комсомольської правди” в Україні”. Його статті представлено на низці інших інтернет-ресурсів (сайт НПП “Подільські Товтри”, український портал громадянської журналістики “ХайВей”, сайт “Вічний Кам’янець” та ін.). Олег Будзей знявся у ролі ліцетатора в короткометражному фільмі Олесі Борзняк “Останній аукціон”, присвяченому Сергієві Параджанову, залучався як експерт при зйомках одного з випусків “Битви екстрасенсів” на каналі СТБ і зйомках документального фільму про собор Олександра Невського в Кам’янці-Подільському. Залучався до роботи в низці дорадчих органів при Кам’янець-Подільській міській раді (топонімічна комісія, комісія з визначення семи чудес міста).

Література:

Чубай, У. Будзей Олег Васильович / У. Чубай // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедичного словника. – Випуск 14. – Львів, 2007. – С. 55-56.

Будзей Олег Васильович // Сикора Едуард. Лица Каменца-Подольского. – Харьков: “Міськдрук”, 2010. – С. 659-660.

Баженов, Лев. Alma mater подільського краєзнавства / Лев Баженов. – Кам’янець-Подільський: Оюм, 2005. – С. 4, 166, 247, 260, 289.

“Вісника” редагуватиме Олег Будзей? // Наша справа. – 1994. – № 17. – 16 грудня. – С. 1.

Нікуляк, Павло. Як жити і бути щасливим у новому світі. Урок 5: “Людина шляху”: Зустрічі з соціологом / Павло Нікуляк // Кам’янець-Подільський вісник. – 1996. – № 51. – 14 грудня. – С. 7.

Бабляк, Віталій. Брокгауз із Підзамча: Новинки видавництва [“Кам’янець у липні, Минуле, сучасне, майбутнє”] / Віталій Бабляк // Подолянин. – 2001. – № 28. – 13 липня. – С. 11.

Бабляк, Віталій. Координати Олега Будзей: Ювілеї / Віталій Бабляк // Подолянин. – 2003. – № 2. – 10 січня. – С. 3.

Бабляк, Віталій. Герої книги – вулиці: Анонс [Про підготовку книги “Вулицями Кам’янца-Подільського”] / Віталій Бабляк // Подолянин. – 2004. – № 48. – 26 листопада. – С. 5.

Кушнір, Борис. Зарум’янена мамина хлібина [Про книгу “Вулицями Кам’янца-Подільського”] / Борис Кушнір // Подолянин. – 2005. – № 27. – 1 липня. – С. 6.

Міркотан, Ольга. А Будзей на дембель не збирається! Або чого ми не знали про людину, яка знає (майже) все про Кам’янець? / Ольга Міркотан, Наталія Ярова // Подолянин. – 2013. – 11 січня. – С. 1, 4.

Одержано 17 квітня 2013 року

УДК 929-058.237ЯРОХНО

Т.І.Сурова, А.Ф.Суровий

Лідія Іванівна Ярохно (Проказюк)

Випускниця Кам’янець-Подільського педінституту 1976 р., вчитель вищої категорії, вчитель-методист, відмінник освіти України, лауреат і дипломант Всеукраїнського і обласних конкурсів Ярохно Лідія Іванівна (в одруженні Проказюк) народилася 26 квітня 1953 року в смт. Солотвин на Івано-Франківщині. Саме тут зустрілися в 1950 році, а згодом побралися її батьки – Ярохно Іван Тимофійович, 1923 р. н., демобілізований зенітник, уродженець Чернігівщини, посланий на роботу в Солотвинський райвійськкомат, і Савич Людмила Іванівна, 1929 р. н., призначена на посаду вчителя початкових класів Солотвинської середньої школи після закінчення Славутського педучилища.

Хоча місцем її народження став чарівний Карпатський край, однак своїм Віфлеємом Лідія Іванівна вважає мальовниче село Киселі Старокостянтинівського району Хмельницької області на межі Волині й Поділля, де з діда-прадіда жив мамин хліборобсько-священицький рід і куди молода сім’я Ярохнів переїхала в 1955 році на постійне місце проживання.

Тут пройшло Лідіне дитинство. Мама і бабуся Алла змалечку прилучили дівчинку до книжки. Взагалі в сім’ї панував культ книги. Мама виділяла щомісяця з мізерної вчительської платні у 40-60 карбованців кошти на придбання нових книг. Це була чудова дитяча література, зокрема твори Б.Чалого “Про хрещатого Барвінка і коника-Дзвоника”, “Про Барвінка і Ромашку”, Н.Забіли “Катруся вже велика”, вірші Олександра Олеся, Лесі Українки, а згодом “Робінзон Крузо” Д.Дефо, “Діти капітана Гранта” Ж.Верна, “Спартак” Р.Джован-